

**Dohovor
o hodnotení vplyvu na životné prostredie
presahujúceho štátne hranice
(Dohovor z Espoo)
(Zákon NR SR č. 162/2000 Z. z.)
(E/ ECE/1250)**

Strany tohto dohovoru

uvedomujúc si vzájomné vzťahy medzi hospodárskymi činnosťami a ich dôsledky pre životné prostredie,

potvrdzujúc nevyhnutnosť zabezpečiť životnému prostrediu priaznivý a trvalo udržateľný rozvoj,

pevne odhodlané rozvíjať medzinárodnú spoluprácu pri hodnotení vplyvu na životné prostredie, najmä ak presahuje štátne hranice,

berúc do úvahy nutnosť a závažnosť rozvíjať predvídavú politiku a predchádzať, znižovať a monitorovať značne nepriaznivé vplyvy na životné prostredie všeobecne, a najmä ak presahujú štátne hranice,

odvolávajúc sa na príslušné ustanovenia Charty OSN, Deklarácie Štokholmskej konferencie o životnom prostredí človeka, Záverečného aktu Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe (KBSE) a Záverečných dokumentov madridskej a viedenskej schôdzky predstaviteľov účastníckych štátov KBSE,

oceňujúc opatrenia, ktoré štáty prijímajú, aby prostredníctvom svojich štátnych právnych a správnych ustanovení a svojej štátnej politiky zabezpečili vykonávanie hodnotenia vplyvu na životné prostredie,

uvedomujúc si nutnosť venovať jednoznačnú pozornosť faktorom životného prostredia v počiatočných

krokoch rozhodovacieho procesu využívajúc hodnotenie vplyvov na životné prostredie na všetkých príslušných správnych úrovniach ako prostriedok nutný na zlepšenie kvality informácií poskytovaných zodpovedným orgánom a tak im pomôcť, aby mohli prijímať rozhodnutia priaznivé pre životné prostredie,

venujúc veľkú pozornosť minimalizácii značne nepriaznivého vplyvu, najmä ak presahuje štátne hranice,

berúc do úvahy úsilie medzinárodných organizácií podporovať používanie hodnotenia vplyvu na životné prostredie ako na národnej, ako aj na medzinárodnej úrovni a uvedomujúc si činnosť v oblasti hodnotenia vplyvu na životné prostredie vyvíjanú pod záštitou Európskej hospodárskej komisie OSN, hlavne výsledky práce Seminára o hodnotení vplyvu na životné prostredie (september 1987, Varšava, Poľsko/, dbajúc na ciele a zásady hodnotenia vplyvu na životné prostredie, ktoré prijala Správna rada Programu OSN pre životné prostredie, a Ministerskej deklarácie o trvalo udržateľnom rozvoji /máj 1990, Bergen, Nórsko/,

dohodli sa takto:

**Článok 1
Definície**

Na účely tohto dohovoru

1. "**strany**" znamenajú zmluvné strany tohto dohovoru, ak v texte nie je uvedené inak;
2. "**strana pôvodu**" znamená zmluvnú stranu alebo strany tohto dohovoru, pod ktorej (ktorých) jurisdikciou by sa navrhovaná činnosť mala vykonávať;

3. **"dotknutá strana"** znamená zmluvnú stranu alebo strany tohto dohovoru, ktorá (ktoré) pravdepodobne môže (môžu) byť dotknutá(é) vplyvom navrhovanej činnosti presahujúcim štátne hranice;
4. **"zainteresované strany"** znamenajú stranu pôvodu a dotknutú stranu, ktoré sa zúčastňujú na hodnotení vplyvu na životné prostredie v súlade s týmto dohovorom;
5. **"navrhovaná činnosť"** znamená akúkoľvek činnosť alebo akúkoľvek zásadnú zmenu činnosti vyžadujúcu rozhodnutie kompetentných orgánov v súlade s používaným vnútroštátnym procesom;
6. **"hodnotenie vplyvu na životné prostredie"** znamená vnútroštátny proces vyhodnotenia pravdepodobného vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie;
7. **"vplyv"** znamená akýkoľvek účinok navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia ľudí a ich bezpečnosti, flóry, fauny, pôdy, vody, ovzdušia, podnebia, krajiny a historických pamiatok alebo iných stavieb alebo vzájomného pôsobenia týchto činiteľov; obsahuje taktiež účinky na kultúrne dedičstvo alebo sociálno-ekonomické podmienky, ktoré vyplývajú zo zmien týchto činiteľov;
8. **"vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice"**, znamená akýkoľvek vplyv, ktorý nemá výlučne globálny charakter, ktorý sa nachádza v oblasti spadajúcej pod jurisdikciu niektorej strany a je vyvolaný navrhovanou činnosťou, fyzický zdroj, ktorý úplne alebo čiastočne leží v oblasti spadajúcej pod jurisdikciu inej strany;
9. **"kompetentný orgán"** znamená štátny orgán alebo orgány určený(é) stranou ako zodpovedný(é) za plnenie úloh ustanovených v tomto dohovore a/(alebo) orgán (orgány), ktorému (ktorým) strana udelila rozhodovacie právomoci týkajúce sa navrhovanej činnosti;
10. **"verejnost"** znamená jednu alebo niekoľko fyzických alebo právnických osôb.

Článok 2 **Všeobecné ustanovenia**

1. Strany, buď samostatne, alebo spoločne prijímú všetky vhodné a účinné opatrenia na predchádzanie, znižovanie a kontrolu značne nepriaznivého vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, ktorý je vyvolaný navrhovanou činnosťou.
2. Každá strana prijme potrebné právne, správne alebo iné opatrenia na uplatnenie ustanovení tohto dohovoru vrátane zohľadnenia navrhovaných činností uvedených v prílohe I, ktoré môžu mať značne nepriaznivý vplyv presahujúcich štátne hranice, vrátane ustanovenia takého procesu hodnotenia vplyvu na životné prostredie, ktorý umožní účasť verejnosti a spracovanie dokumentácie o hodnotení vplyvu na životné prostredie uvedenej v prílohe II.
3. Strana pôvodu zabezpečí, aby sa hodnotenie vplyvu na životné prostredie v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru vykonávalo pred rozhodnutím o schválení alebo o vykonávaní navrhovanej činnosti,

uvedenej v prílohe I, ktorá môže mať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice.

4. Strana pôvodu v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru zabezpečí, aby dotknuté strany boli vyrozumené o navrhovaných činnostiach uvedených v prílohe I, ktoré môžu mať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice.

5. Zainteresované strany začnú z podnetu ktorejkoľvek z nich rozhovory o tom, či jedna alebo viac navrhovaných činností, ktoré nie sú uvedené v prílohe I, môže vyvolať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice a či sa majú posudzovať, akoby tam boli uvedené. Ak s tým tieto strany súhlasia, potom činnosť alebo činnosti sa takto budú posudzovať. Všeobecné zásady stanovenia kritérií na určenie značne nepriaznivého vplyvu sú uvedené v prílohe III.

6. Strana pôvodu v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru umožní, aby sa verejnosť v oblastiach, ktoré

by mohli byť dotknuté, mohla zúčastniť na príslušných procesoch hodnotenia vplyvu na životné prostredie týkajúcich sa navrhovaných činností, a zabezpečí, aby táto možnosť poskytovaná verejnosti dotknutej strany bola rovnocenná s možnosťou poskytovanou verejnosti strany pôvodu.

7. Podľa požiadaviek tohto dohovoru sa hodnotenie vplyvu na životné prostredie vykonáva prinajmenšom

na úrovni zámeru navrhovanej činnosti. Strany sa v primeranom rozsahu budú usilovať uplatňovať zásady hodnotenia vplyvu na životné prostredie na koncepcie, plány a programy.

8. Ustanovenia tohto dohovoru sa netýkajú práva strán uplatňovať vnútroštátne zákony, predpisy, správne

ustanovenia alebo platné právne postupy na ochranu informácií, ktorých poskytovanie by mohlo porušiť priemyselné a obchodné tajomstvo alebo záujmy bezpečnosti štátu.

9. Ustanovenia tohto dohovoru sa nijako netýkajú práva jednotlivých strán zaviesť v dvojstranných alebo

viacstranných zmluvách, ak je to vhodné, prísnejšie opatrenia, ako sú opatrenia podľa tohto dohovoru.

10. Ustanovenia tohto dohovoru sa nijako netýkajú povinností strán daných medzinárodným právom vo

vzťahu k činnostiam, ktoré majú alebo môžu mať vplyv presahujúci štátne hranice.

Článok 3

Oznámenie

1. Pri navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe I, ktorá môže mať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice, strana pôvodu informuje na účely zabezpečenia zodpovedajúcich a účinných konzultácií v súlade s článkom 5 každú stranu, ktorá môže byť podľa jej názoru dotknutou stranou, o navrhovanej činnosti čo najskôr, a nie neskôr, ako informuje verejnosť vlastnej krajiny.

2. Toto oznámenie musí obsahovať predovšetkým:

a/ informáciu o navrhovanej činnosti vrátane akýchkoľvek dostupných informácií o jej možnom vplyve presahujúcom štátne hranice;

b/ povahu možného rozhodnutia;

c/ určenie primeranej doby, počas ktorej je podľa odseku 3 tohto článku potrebné odpovedať s prihliadnutím na povahu navrhovanej činnosti;

a môže obsahovať aj informácie uvedené v odseku 5 tohto článku.

3. Dotknutá strana odpovie strane pôvodu v termíne uvedenom v oznámení, pričom potvrdí doručenie oznámenia a uvedie, či sa zamýšľa zúčastniť na procese hodnotenia vplyvu na životné prostredie.

4. Ak dotknutá strana uvedie, že sa nezamýšľa zúčastniť na procese hodnotenia vplyvu na životné prostredie, alebo ak neodpovie v termíne uvedenom v oznámení, nepoužijú sa ustanovenia odsekov 5,

6, 7 a 8 tohto článku a ani články 4 až 7. V týchto prípadoch nie je dotknuté právo strany pôvodu určiť, či vykoná hodnotenie vplyvu na životné prostredie podľa svojho vnútroštátneho práva a praxe.

5. Po doručení odpovede dotknutej strany vyjadrujúcej jej úmysel zúčastniť sa na procese hodnotenia vplyvu na životné prostredie poskytne strana pôvodu v prípade, ak tak už neurobila, dotknutej strane:

a/ zodpovedajúce informácie týkajúce sa procesu hodnotenia vplyvu na životné prostredie vrátane časového rozvrhu odovzdania pripomienok;

b/ zodpovedajúce informácie o navrhovanej činnosti a jej možnom značne nepriaznivom vplyve presahujúcom štátne hranice.

6. Na žiadosť strany pôvodu poskytne jej dotknutá Strana primerane dostupné informácie vzťahujúce sa

k potenciálne ovplyvnenému životnému prostrediu, spadajúcemu pod jurisdikciu dotknutej strany, pokiaľ sú tieto informácie potrebné pre prípravu dokumentácie o hodnotení vplyvu na životné prostredie. Tieto informácie sa poskytnú bezodkladne a v prípade potreby, prostredníctvom spoločného orgánu, ak takýto existuje.

7. Ak sa strana domnieva, že by mohla byť dotknutá následkom značne nepriaznivého vplyvu navrhovanej činnosti, uvedenej v prílohe I, ktorý presahuje štátne hranice, a ak nedostala žiadne oznámenie podľa odseku 1 tohto článku, potom na žiadosť dotknutej Strany si zainteresované strany vymenia informácie dostatočné na vedenie rozhovorov o tom, či je pravdepodobné, že vznikne značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice. Ak sa strany dohodnú, že môže nastať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice, ustanovenia tohto dohovoru sa uplatnia obdobne. Ak sa strany nemôžu dohodnúť na tom, či môže nastať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice, ktorákoľvek z týchto strán môže predložiť túto otázku vyšetrovacej komisii podľa ustanovenia dodatku IV, aby sa získalo vyjadrenie o pravdepodobnosti značne nepriaznivého vplyvu presahujúceho štátne hranice, ak sa strany nedohodli na inom spôsobe riešenia tejto otázky.

8. Zainteresované strany zabezpečia, aby verejnosť dotknutej strany v oblastiach, ktoré možno budú dotknuté, bola informovaná a mala možnosť vzniesť pripomienky alebo námietky k navrhovanej činnosti a aby tieto pripomienky alebo námietky boli odovzdané kompetentnému orgánu strany pôvodu, a to buď priamo jemu, alebo ak je to potrebné, prostredníctvom strany pôvodu.

Článok 4 **Spracovanie dokumentácie o hodnotení vplyvu** **na životné prostredie**

1. Dokumentácia o hodnotení vplyvu na životné prostredie, ktorá sa má poskytnúť kompetentnému orgánu strany pôvodu, musí obsahovať minimálne informácie uvedené v prílohe II.

2. Strana pôvodu vhodným spôsobom prostredníctvom spoločného orgánu, ak takýto existuje, poskytne

dotknutej strane dokumentáciu o hodnotení vplyvu na životné prostredie. Zainteresované strany zabezpečia rozoslanie tejto dokumentácie orgánom a verejnosti dotknutej strany v oblastiach, ktoré budú pravdepodobne dotknuté vplyvom, a taktiež predloženie pripomienok kompetentnému orgánu strany pôvodu, a to buď priamo danému orgánu, alebo v prípade potreby prostredníctvom strany pôvodu v primeranom čase pred prijatím konečného rozhodnutia o navrhovanej činnosti.

Článok 5 **Konzultácie na základe dokumentácie o hodnotení vplyvu** **na životné prostredie**

Strana pôvodu vyvolá po dohodení dokumentácie o hodnotení vplyvu na životné prostredie bez zbytočného odkladu konzultácie s dotknutou stranou predovšetkým o možnom vplyve navrhovanej činnosti presahujúcom štátne hranice a o opatreniach na obmedzenie alebo vylúčenie tohto vplyvu. Konzultácie sa môžu týkať:

a/ možných variantov navrhovanej činnosti vrátane variantu, ak by sa činnosť neuskutočnila a možných

opatrení na zmiernenie značne nepriaznivého vplyvu navrhovanej činnosti, presahujúceho štátne hranice a monitorovania dôsledkov vykonávania takýchto opatrení na náklady strany pôvodu;

b/ iných foriem možnej vzájomnej pomoci pri znižovaní akéhokoľvek značne nepriaznivého vplyvu navrhovanej činnosti presahujúceho štátne hranice;

c/ akýchkoľvek iných príslušných záležitostí vzťahujúcich sa na navrhovanú činnosť.

Na začiatku týchto konzultácií sa strany dohodnú na primeranom časovom rozpätí, v ktorom budú konzultácie prebiehať. Akékoľvek takéto konzultácie možno viesť prostredníctvom príslušného spoločného orgánu tam, kde takýto orgán existuje.

Článok 6 **Konečné rozhodnutie**

1. Strany zabezpečia, aby sa v konečnom rozhodnutí o navrhovanej činnosti náležite prihliadalo na výsledky hodnotenia vplyvu na životné prostredie vrátane dokumentácie o hodnotení vplyvu na životné

prostredie, ako aj na pripomienky k nej predložené v súlade s článkom 3 ods. 8 a článkom 4 ods.

2 a na výsledky konzultácií podľa článku 5.

2. Strana pôvodu oznámi dotknutej strane konečné rozhodnutie o navrhovanej činnosti spolu s dôvodmi

a úvahami, na ktorých je založené.

3. Ak zainteresovaná strana získa pred začatím takej činnosti dodatočné informácie o značnom vplyve navrhovanej činnosti presahujúcom štátne hranice, ktoré neboli k dispozícii v čase, keď bolo prijaté rozhodnutie o tejto činnosti, a ktoré by mohli podstatne ovplyvniť toto rozhodnutie, potom táto strana okamžite informuje druhú zainteresovanú stranu alebo zainteresované strany. Ak to jedna zo zainteresovaných strán žiada, budú sa viesť konzultácie o tom, či je potrebné preskúmať rozhodnutie.

Článok 7 **Poprojektová analýza**

1. Zainteresované strany na žiadosť ktorejkoľvek z nich určia, či sa má vykonaná poprojektová analýza,

a ak áno, tak v akom rozsahu, a to s ohľadom na pravdepodobný značne nepriaznivý vplyv činnosti presahujúcich štátne hranice, ktorá bola predmetom hodnotenia vplyvu na životné prostredie podľa tohto dohovoru. Akákoľvek vykonávaná poprojektová analýza zahŕňa najmä sledovanie danej činnosti a určenie akéhokoľvek nepriaznivého vplyvu presahujúceho štátne hranice. Takéto sledovanie a určovanie možno vykonávať na dosiahnutie cieľov uvedených v prílohe V.

2. Ak strana pôvodu alebo dotknutá strana na základe výsledkov poprojektovej analýzy má opodstatnené dôvody usúdiť, že existuje značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice, alebo boli zistené faktory, ktoré môžu vyvolať takýto vplyv, okamžite informuje druhú stranu. Zainteresované strany následne konzultujú nevyhnutné opatrenia na zníženie alebo vylúčenie tohto vplyvu.

Článok 8 **Dvojstranná a mnohostranná spolupráca**

Strany môžu ďalej uplatňovať doterajšie dvojstranné alebo mnohostranné dohody alebo iné dojednania, alebo uzavierať nové, aby plnili svoje povinnosti v súlade s týmto dohovrom. Tieto dohody alebo iné dojednania sa môžu zakladať na ustanoveniach uvedených v prílohe VI.

Článok 9 **Výskumné programy**

Strany budú venovať osobitnú pozornosť zakladaniu alebo rozvíjaniu špecifických výskumných programov zameraných na:

a/ zdokonaľovanie jestvujúcich kvalitatívnych a kvantitatívnych metód hodnotenia vplyvov navrhovaných

činností;

b/ dosiahnutie hlbšieho objasnenia vzťahov medzi príčinami a dôsledkami a ich úlohy v integrovanej starostlivosti o životné prostredie;

c/ analyzovanie a monitorovanie účinného plnenia rozhodnutí o navrhovaných činnostiach s cieľom minimalizovať vplyvy alebo im predchádzať;

d/ rozvoj metód stimulujúcich tvorivé prístupy k vyhľadávaniu variantov navrhovaných činností, štruktúr výroby a spotreby, ktoré sú priaznivé pre životné prostredie;

e/ rozvoj metodológií pre aplikáciu princípov hodnotenia vplyvu na životné prostredie na makroekonomickej úrovni.

Strany si budú výsledky uvedených programov vymieňať.

Článok 10 **Status príloh**

Prílohy k tomuto dohovoru tvoria nedeliteľnú súčasť dohovoru.

Článok 11 **Schôdzka strán**

1. Strany sa budú stretávať, pokiaľ je to možné, pri príležitosti ročných zasadnutí starších poradcov vlád

štátov EHK pre problémy životného prostredia a vôd. Prvá schôdzka strán bude zvolaná nie neskôr ako rok odo dňa nadobudnutia platnosti tohto dohovoru. Ďalej sa schôdze strán budú konať vtedy, keď to bude schôdzka strán považovať za nevyhnutné, alebo na písomnú žiadosť ktorejkoľvek strany za predpokladu, že túto žiadosť podporí najmenej jedna tretina strán počas 6 mesiacov odo dňa, keď sekretariát vyrozumel strany o tejto žiadosti.

2. Strany budú neprestajne preverovať dodržiavanie tohto dohovoru a so zreteľom na tento cieľ:

a/ preveria politiky a metodologické prístupy strán k hodnoteniu vplyvu na životné prostredie s cieľom ďalšieho zdokonaľovania procesov hodnotenia vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice;

b/ vymenia si informácie týkajúce sa skúseností získaných pri uzavieraní a uplatňovaní dvojstranných a

mnohostranných dohôd alebo iných dohôd alebo iných dojednaní týkajúcich sa využitia hodnotenia vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, na ktorých sa zúčastňuje jedna alebo viac strán;

c/ vyžadujú si, ak to bude potrebné, služby kompetentných medzinárodných orgánov a vedeckých komisií v metodologických alebo technických veciach vzťahujúcich sa na dosiahnutie cieľov tohto dohovoru;

d/ na svojej prvej schôdzi prerokujú a po zhode prijímú procedurálne pravidlá svojich schôdzí;

e/ zväžia a podľa potreby prijímú návrhy na dodatky k tomuto dohovoru;

f/ zväžia a prijímú akékoľvek ďalšie opatrenia, ktoré môžu byť potrebné na naplnenie cieľov tohto dohovoru.

Článok 12 Hlasovacie právo

1. Každá strana tohto dohovoru má jeden hlas.

2. Výnimkou z ustanovenia odseku 1 tohto článku je, že regionálne organizácie hospodárskej integrácie

v záležitostiach spadajúcich do ich kompetencie uplatňujú svoje hlasovacie právo počtom hlasov rovnajúcim sa počtu ich členských štátov, ktoré sú stranami tohto dohovoru. Tieto organizácie neuplatňujú svoje hlasovacie právo vtedy, keď ho ich členské štáty uplatňujú a naopak.

Článok 13 Sekretariát

Výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie plní tieto funkcie sekretariátu:

a/ zvoláva a pripravuje schôdzke strán;

b/ odovzdáva stranám správy a iné informácie získané v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru;

c/ vykonáva aj iné funkcie, ktoré môžu byť ustanovené v tomto dohovore alebo ktoré môžu určiť strany.

Článok 14 Dodatky k dohovoru

1. Ktorákoľvek strana môže navrhnúť dodatky k tomuto Dohovoru.

2. Navrhnuté dodatky sa predkladajú písomne sekretariátu, ktorý ich rozošle všetkým stranám.

Navrhnuté dodatky sa prerokujú na nasledujúcej schôdzi strán za podmienky, že tieto návrhy sekretariát rozoslal stranám najmenej 90 dní vopred.

3. Strany vyvinú všetku snahu o dosiahnutie zhody o ktoromkoľvek navrhnutom dodatku k tomuto dohovoru. Ak všetko úsilie o dosiahnutie zhody bolo vyčerpané, a súhlas sa nedosiahol, dodatok bude nakoniec prijatý troj-štvrtinovou väčšinou hlasov strán prítomných a hlasujúcich na schôdzi.

4. Dodatky k tomuto dohovoru prijaté v súlade s odsekom 3 tohto článku predloží depozitár všetkým stranám na ratifikáciu, schválenie alebo prijatie. Dodatky nadobúdajú platnosť pre strany, ktoré ich ratifikovali, schválili alebo prijali deväťdesiaty deň po tom, čo depozitár prijme oznámenie o ich ratifikácii, schválení alebo prijatí aspoň tromi štvrtinami týchto strán. Ďalej nadobudnú platnosť pre ktorúkoľvek ďalšiu stranu deväťdesiaty deň po tom, čo táto strana uloží ratifikačnú, schvaľovaciu alebo prijímaciu listinu týchto dodatkov.

5. Na účely tohto článku výraz "strany, prítomné a hlasujúce" znamená strany, prítomné a hlasujúce kladne alebo záporne.

6. Proces hlasovania uvedený v odseku 3 tohto článku, nevytvára precedens pre budúce dohody uzavierané v rámci Európskej hospodárskej komisie.

Článok 15

Urovanie sporov

1. Ak vznikne spor medzi dvoma alebo niekoľkými Stranami o výklade alebo o používaní tohto dohovoru,

tieto strany budú hľadať riešenie rokovaním alebo akoukoľvek inou metódou urovnania sporov prijateľnou pre strany sporu.

2. Pri podpise, ratifikácii, prijatí alebo schválení tohto dohovoru alebo pri pristúpení k nemu, alebo kedykoľvek potom strana môže písomne vyhlásiť depozitárovi, že pokiaľ ide o spor, ktorý nebol urovaný v súlade s odsekom 1 tohto článku, prijíma jeden alebo obidva z nasledujúcich prostriedkov urovnania sporu za povinný vo vzťahu ku ktorejkoľvek strane, ktorá prijala ten istý záväzok:

a/ postúpenie sporu Medzinárodnému súdnemu dvoru;

b/ arbitráž v súlade s postupom ustanoveným v prílohe VII.

3. Ak strany sporu prijali obidva prostriedky urovnania sporu, uvedené v ods. 2 tohto článku, potom spor možno predložiť len Medzinárodnému súdnemu dvoru, ak sa strany nedohodli inak.

Článok 16

Podpis

Tento dohovor bude otvorený v Espoo (Fínsko) od 25. februára do 1. marca 1991 a potom v sídle OSN

v New Yorku do 2. septembra 1991 na podpis pre členské štáty EHK, ako aj pre štáty, ktoré majú štatút poradcov pri EHK podľa odseku 8 rezolúcie 36 (IV) Hospodárskej a sociálnej rady z 28. 3. 1947, a pre regionálne organizácie hospodárskej integrácie vytvorené suverénnymi členskými štátmi EHK, na ktoré ich členské štáty preniesli právomoci vo vzťahu k záležitostiam upravovaným týmto dohovorom vrátane právomocí uzavierať zmluvy v týchto veciach.

Článok 17

Ratifikácia, prijatie, schválenie a pristúpenie

1. Tento dohovor bude podliehať ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu štátmi signatármi a regionálnymi organizáciami hospodárskej integrácie.

2. Tento dohovor bude otvorený od 3. septembra 1991 na pristúpenie k nemu pre štáty a organizácie

uvedené v článku 16.

3. Ratifikačné, prijímacie, schvaľovacie listiny alebo listiny o pristúpení sa uložia u generálneho tajomníka Organizácie spojených národov, ktorý vykonáva funkciu depozitára.

4. Ktorákoľvek organizácia uvedená v článku 16, ktorá sa stáva stranou tohto dohovoru a pritom žiadny z

jej členských štátov nie je stranou tohto dohovoru, je viazaná všetkými povinnosťami podľa z tohto dohovoru. V prípade organizácie, ktorej jeden alebo niekoľko členských štátov je stranou tohoto dohovoru, táto organizácia a jej členské štáty rozhodnú o svojej zodpovednosti za plnenie svojich záväzkov podľa dohovoru. V takýchto prípadoch daná organizácia a jej členské štáty nebudú môcť vykonávať práva vyplývajúce z tohto dohovoru súčasne.

5. Vo svojich ratifikačných, prijímacích, schvaľovacích listinách alebo v listinách o pristúpení regionálne

organizácie hospodárskej integrácie uvedené v článku 16 deklarujú rozsah svojich kompetencií vo vzťahu k veciam vyplývajúcim z tohto dohovoru. Tieto organizácie budú tiež informovať depozitára o akýchkoľvek príslušných zmenách v rozsahu svojich kompetencií.

Článok 18

Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobudne platnosť deväťdesiaty deň po dátume uloženia šestnástej ratifikačnej, prijímacej, schvaľovacej listiny alebo listiny o pripojení.

2. Na účely odseku 1 tohto článku sa nebude žiadna z listín uložená regionálnou organizáciou hospodárskej integrácie pokladať za pridanú k listinám uloženým členskými štátmi tejto organizácie.

3. Pre každý štát alebo organizáciu uvedenú v článku 16, ktoré ratifikujú, prijímajú alebo schvaľujú tento

dohovor, alebo k nemu pristupujú po uložení šestnástej ratifikačnej, prijímacej, schvaľovacej listiny alebo listiny o pristúpení, nadobúda dohovor platnosť deväťdesiaty deň po dátume uloženia ratifikačnej, prijímacej, schvaľovacej listiny alebo listiny o pristúpení týmto štátom alebo organizáciou.

Článok 19

Odstúpenie

Kedykoľvek po uplynutí štyroch rokov odo dňa, keď tento dohovor nadobudol platnosť pre stranu, môže táto strana odstúpiť od dohovoru podaním písomného oznámenia depozitárovi. Každé takéto odstúpenie nadobúda platnosť deväťdesiaty deň odo dňa jeho prijatia depozitárom. Akékoľvek takéto odstúpenie neovplyvní uplatnenie článkov 3 až 6 tohto dohovoru na navrhovanú činnosť, ktorá bola predmetom oznámenia v súlade s článkom 3 ods. 1 alebo otázky podľa článku 3 až 7 skôr, ako takéto odstúpenie nadobudlo platnosť.

Článok 20

Autentické texty

Originál tohoto dohovoru, ktorého anglické, francúzske a ruské znenie má rovnakú platnosť, bude uložený u generálneho tajomníka Organizácie spojených národov.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to oprávnení podpísali tento dohovor.

Dané v Espoo (Fínsko) dňa 25. februára 1991.

Dohovor nadobudol platnosť pre Slovenskú republiku 17. februára 2000.
(v súlade s článkom 18 ods. 3 tohto dohovoru).

P r í l o h a I

Zoznam činnosti

1. Rafinérie ropy (s výnimkou závodov, ktoré vyrábajú len mazivá z ropy) a zariadenia na splyňovanie a skvapalňovanie 500 a viac ton uhlia alebo bitúmenových bridlíc za deň.
2. Tepelné elektrárne a iné spaľovacie zariadenia s tepelným výkonom 300 MW a viac a jadrové elektrárne a iné jadrové reaktory (s výnimkou výskumných zariadení na výrobu a konverziu štípných a obohatených materiálov, ktorých maximálny tepelný výkon nepresahuje 1 kW trvalého tepelného zaťaženia).
3. Zariadenia určené výhradne na výrobu alebo obohacovanie jadrového paliva, na prepracovanie vyhoreného jadrového paliva alebo na skladovanie, ako aj na ukladanie a spracovanie jadrového odpadu.
4. Veľké zariadenia na primárnu výrobu liatiny a ocele a na výrobu neželezných kovov.
5. Zariadenia na ťažbu azbestu, spracovanie a prepracovanie azbestu a výrobkov obsahujúcich azbest:
na azbestocementové výrobky s ročnou produkciou viac ako 20 000 ton finálneho výrobku, na trecie materiály s ročnou produkciou viac ako 50 ton finálneho výrobku a na iné využitie azbestu presahujúce 200 ton za rok.
6. Komplexné chemické zariadenia.
7. Výstavba diaľnic, rýchlostných ciest a diaľkových železničných tratí a letísk s hlavnou rozjazdovou a prístávacou dráhou s dĺžkou 2 100 a viac.
8. Ropovody a plynovody s potrubím s veľkým priemerom.
9. Obchodné prístavy ako aj vnútrozemské vodné cesty a prístavy pre vnútrozemskú plavbu umožňujúce plavbu lodí s výtlačkom viac ako 1 350 ton.
10. Zariadenia na odstraňovanie toxických a nebezpečných odpadov spaľovaním, chemickým spracovaním alebo skládkovaním.
11. Veľké priehrady a nádrže.
12. Zariadenia na odbery podzemných vôd v prípade, keď ročný objem odobratej vody je 10 mil. m³ alebo viac.
13. Výroba vzduchom sušenej buničiny a papiera v množstve 200 ton za deň a viac.
14. Veľká ťažba, získavanie a spracovanie in situ kovových rúd a uhlia.
15. Ťažba uhľovodíkov na voľnom mori.
16. Veľkosklady na skladovanie ropy, petrochemických a chemických výrobkov.
17. Veľkoplošné odlesňovanie.

P r í l o h a II

Obsah dokumentácie o hodnotení vplyvu na životné prostredie

Informácia, ktorá má byť zahrnutá do dokumentácie o hodnotení vplyvu na životné prostredie, bude v

súlade s článkom 4 obsahovať minimálne :

a/ popis navrhovanej činnosti a jej ciele,

b/ v prípade potreby popis opodstatnených variantov (napr. umiestnenie alebo technológia) navrhovanej

činnosti a tiež variant nerealizovania činnosti,

c/ opis životného prostredia, ktoré môže byť pravdepodobne závažne dotknuté navrhovanou činnosťou

a

jej variantmi,

d/ popis možných vplyvov navrhovanej činnosti a jej variantov na životné prostredie a posúdenie ich závažnosti,

e/ opis opatrení zmierňujúcich závažný vplyv na životné prostredie na minimum,

f/ jasné odporúčanie metód prognózovania a základných predpokladov a tiež vhodných použitých údajov

o životnom prostredí,

g/ identifikácia nedostatkov v poznaní neurčitostí zistených pri zhromažďovaní požadovaných informácií,

h/ ak je to potrebné, návrh programov monitoringu a riadenia a iných plánov poprojektovej analýzy a

i/ zhrnutie netechnického charakteru vrátane primeranej vizuálnej prezentácie materiálu (mapy, grafy atď.).

P r í l o h a III

Všeobecné kritériá pomáhajúce určeníu environmentálneho významu druhov činností neuvedených v zozname v prílohe I

1. Pri posudzovaní o navrhovaných činnostiach, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článku 2 bodu 5, môžu

zainteresované strany zvážiť, či činnosť môže mať pravdepodobne mať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice najmä na základe jedného alebo niekoľkých nasledujúcich kritérií:

a/ Rozsah: navrhované činnosti, ktoré sú pre tento typ činnosti veľké;

b/ Umiestnenie: navrhované činnosti, ktoré sú umiestnené v oblastiach alebo blízko oblastí osobitne citlivých alebo významných z hľadiska životného prostredia (napr. mokrade určené podľa Ramsarského dohovoru, národné parky, prírodné rezervácie, miesta osobitného vedeckého významu alebo archeologicky, kultúrne alebo historicky významné miesta); tiež navrhované činnosti v miestach, kde vlastnosti navrhovaného rozvoja by mohli mať značné účinky na obyvateľstvo;

c/ Účinky: navrhované činnosti, ktoré majú mimoriadne komplexné a možné nepriaznivé účinky, vrátane

tých, ktoré spôsobujú vážne účinky na ľudí alebo na vzácne druhy alebo organizmy, tie, ktoré ohrozujú existujúce alebo možné využitie dotknutej oblasti a zapríčiňujú ďalšie zaťaženie prekračujúce únosnú kapacitu životného prostredia.

2. Zainteresované strany budú uvažovať o zamýšľaných navrhovaných činnostiach, ktoré sú umiestnené

v blízko medzinárodných hraníc, ako aj o navrhovaných činnostiach viac vzdialených, ktoré by mohli spôsobiť značné vplyvy presahujúce štátne hranice i vo väčšej vzdialenosti od miesta, kde sú rozvíjané.

Príloha IV

Proces vyšetrovania

1. Pýtajúca sa strana alebo strany dajú na vedomie sekretariátu, že predkladajú vyšetrovacej komisii zriadenej v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru otázku o tom, či môže mať navrhovaná činnosť uvedená v prílohe I značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice. Toto oznámenie bude obsahovať predmet vyšetrovania. Sekretariát ihneď o tomto podaní upovedomí všetky strany dohovoru.
2. Vyšetrovacia komisia bude zložená z troch členov. Obidve strany, pýtajúca sa strana a druhá strana procesu vyšetrovania, vymenuje jedného vedeckého alebo technického experta a obidvaja takto menovaní experti po vzájomnej dohode určia tretieho experta, ktorý bude predsedom vyšetrovacej komisie. Posledne vymenovaný nemôže byť občanom ani jednej zo strán vyšetrovacieho procesu ani mať trvalé bydlisko na území niektorej z nich, ani byť zamestnávaný ani jednou z nich, ani nesmie mať vzťah k danej záležitosti z akéhokoľvek iného dôvodu.
3. Ak predseda vyšetrovacej komisie nebol určený v priebehu 2 mesiacov po vymenovaní druhého experta, výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie na požiadanie ktorejkoľvek strany určí predsedu v priebehu ďalšieho dvojmesačného obdobia.
4. Ak jedna zo strán zúčastňujúcich sa na vyšetrovacom procese nevymenuje experta v priebehu mesiaca potom, ako dostala oznámenie sekretariátu, môže druhá strana informovať výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie, ktorý určí predsedu vyšetrovacej komisie v priebehu ďalšieho dvojmesačného obdobia. Po určení požiada predseda vyšetrovacej komisie stranu, ktorá doposiaľ nevymenovala experta, aby tak vykonala v priebehu jedného mesiaca. Po tomto období predseda bude informovať výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie, ktorý vykoná toto vymenovanie v priebehu nasledujúceho dvojmesačného obdobia.
5. Vyšetrovacia komisia prijme vlastné procesné pravidlá.
6. Vyšetrovacia komisia môže prijímať všetky primerané opatrenia pre výkon svojich funkcií.
7. Strany zúčastňujúce sa na vyšetrovacom procese budú pomáhať pri práci vyšetrovacej komisie a s využitím všetkých prostriedkov, ktoré majú k dispozícii, budú najmä:
 - a/ poskytovať jej všetky zodpovedajúce dokumenty, podmienky a informácie a
 - b/ umožňovať jej v prípade potreby predvolávať svedkov alebo expertov a získať ich výpovede.
8. Strany a experti budú zachovávať tajomstvo o všetkých informáciách, ktoré získali ako dôverné počas práce vyšetrovacej komisie.
9. Ak sa jedna zo strán procesu vyšetrovania nedostaví pred vyšetrovaciu komisiu alebo ak nepredloží svoje stanovisko, môže druhá strana požiadať vyšetrovaciu komisiu, aby pokračovala v konaní a dokončila prácu. Ak sa nedostaví jedna zo strán nedostaví pred vyšetrovaciu komisiu alebo ak nepredloží svoje stanovisko, nie je to prekážkou pri pokračovaní a ukončení práce vyšetrovacej komisie.

10. Ak vyšetrovacia komisia v dôsledku osobitných okolností nerozhodne v danej záležitosti inak, náklady vyšetrovacej komisie, vrátane odmien jej členom budú hradíť strany procesu vyšetrovania rovnakým dielom. Vyšetrovacia komisia bude viesť účet všetkých svojich nákladov a konečnú správu o nich bude predkladať stranám.

11. Ktorákoľvek strana, ktorá má skutočný podstatný záujem o predmet procesu vyšetrovania a ktorá môže byť dotknutá rozhodnutím v danej záležitosti, môže zasiahnuť do konania so súhlasom vyšetrovacej komisie.

12. Rozhodnutia vyšetrovacej komisie o procesných záležitostiach sa budú prijímať väčšinou hlasov jej

členov. Záverečné vyjadrenie vyšetrovacej komisie bude vyjadrovať názor väčšiny členov komisie a bude obsahovať i nesúhlasný názor.

13. Vyšetrovacia komisia vydá svoje záverečné vyjadrenie do dvoch mesiacov odo dňa, keď bola ustanovená, ak neuzná za nevyhnutné predĺžiť túto lehotu o obdobie, ktoré by nemalo presiahnuť dva mesiace.

14. Záverečné vyjadrenie vyšetrovacej komisie bude založené na prijatých vedeckých princípoch. Vyšetrovacia komisia doručí záverečné vyjadrenie stranám procesu vyšetrovania a sekretariátu.

Príloha V

Poprojektová analýza

Ciele zahŕňajú:

a/ sledovanie dodržiavania podmienok určených pri povolení alebo schválení činnosti a účinnosti zmierňujúcich opatrení;

b/ preskúmanie vplyvu s cieľom zabezpečiť zodpovedajúce riadenie a vyrovnanie sa s neurčitostami;

c/ overenie predchádzajúcich prognóz, aby sa v budúcnosti využili získané skúsenosti pri rovnakých činnostiach.

Príloha VI

Prvky pre dvojstrannú a mnohostrannú spoluprácu

1. Zainteresované strany môžu podľa potreby ustanoviť inštitucionálny mechanizmus alebo rozšíriť právomoc existujúcich inštitucionálnych mechanizmov v rámci dvojstranných alebo mnohostranných dohôd, aby sa dosiahol plný účinok tohto dohovoru.

2. Dvojstranné a mnohostranné dohody alebo iné dojednania môžu obsahovať:

a/ akékoľvek dodatočné opatrenia na uplatňovanie tohto dohovoru s ohľadom na osobitné podmienky v

dotknutom subregióne;

b/ inštitucionálne, správne a iné dojednania uzatvorené na základe vzájomnosti a rovnosti;

c/ zladenie ich politiky a opatrení na ochranu životného prostredia, aby sa dosiahla čo najväčšia možná

zhoda noriem a metód spojených s uplatňovaním hodnotenia vplyvu na životné prostredie;

d/ rozvíjanie, zlepšovanie a/alebo zladenie metód určovania, merania, predpovedania a hodnotenia vplyvov

a poprojektovej analýzy;

e/ rozvíjanie a/alebo zlepšovanie metód a programov zberu, analýzy, zhromažďovania a včasného

šírenia

porovnateľných údajov týkajúcich sa kvality životného prostredia na poskytnutie vstupných údajov na hodnotenie vplyvu na životné prostredie;

f/ ustanovenie prahových hodnôt a presnejších kritérií charakterizujúcich závažnosť vplyvu presahujúceho štátne hranice v závislosti od miesta, podstaty alebo veľkosti navrhovanej činnosti, ktoré budú predmetom hodnotenia vplyvu na životné prostredie v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru; stanovenie kritických záťaží znečistenia presahujúceho štátne hranice;

g/ v prípade potreby uskutočňovanie spoločného hodnotenia vplyvu na životné prostredie, rozvíjanie spoločných programov monitorovania, unifikáciu kalibrovania monitorovacích zariadení a zladenie metodológií z hľadiska porovnateľného výkladu získaných údajov a informácií.

Príloha VII

Arbitráž

1. Nárokujúca strana alebo strany upovedomia sekretariát , že sa strany dohodli predložiť spor na arbitráž podľa čl. 15 bodu 2 tohto dohovoru. V oznámení sa uvedie predmet arbitráže vrátane najmä tých článkov tohto dohovoru, ktorých výklad alebo uplatnenie je predmetom sporu. Sekretariát zašle získané informácie všetkým stranám tohto dohovoru.

2. Arbitrážny súd sa skladá z troch členov. Obidve strany, nárokujúca strana alebo strany a druhá strana

alebo strany sporu, vymenujú po jednom arbitrovi a dvaja takto vymenovaní arbitri po vzájomnej dohode

určia tretieho arbitra, ktorý bude predsedom arbitrážneho súdu. Posledne vymenovaný nemôže byť občanom ani jednej zo strán sporu ani mať trvalé bydlisko na území niektorej z nich, ani nesmie mať vzťah k danej záležitosti z akéhokoľvek iného dôvodu.

3. Ak predseda arbitrážneho súdu nebol určený v priebehu dvoch mesiacov po vymenovaní druhého arbitra, výkonný tajomník EHK na požiadanie ktorejkoľvek strany sporu určí predsedu v priebehu ďalšieho dvojmesačného obdobia.

4. Ak jedna zo strán sporu nevymenuje arbitra v priebehu dvoch mesiacov od prijatia žiadosti sekretariátu, druhá strana môže informovať výkonného tajomníka EHK, ktorý určí predsedu arbitrážneho súdu v priebehu ďalšieho dvojmesačného obdobia. Po určení požiadá predseda arbitrážneho súdu stranu, ktorá nevymenovala arbitra, aby tak vykonala v priebehu dvoch mesiacov.

Po

tomto období predseda bude informovať výkonného tajomníka EHK, ktorý vykoná toto vymenovanie v priebehu nasledujúceho dvojmesačného obdobia.

5. Arbitrážny súd vynáša svoje rozhodnutie v súlade s medzinárodným právom a v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru.

6. Ktorýkoľvek arbitrážny súd ustanovený v súlade s týmito ustanoveniami tohto dokumentu si upraví svoje vlastné procesné pravidlá.

7. Rozhodnutia arbitrážneho súdu v procesných ako aj vo vecných otázkach sa prijímajú väčšinou hlasov

jeho členov.

8. Súd môže podniknúť všetky primerané kroky na zistenie faktov.

9. Strany sporu budú pomáhať práci arbitrážneho súdu a s využitím všetkých prostriedkov, ktoré majú k

dispozícii, budú najmä:

a/ poskytovať mu všetky zodpovedajúce dokumenty, podmienky a informácie a

b/ umožňovať mu v prípade potreby predvolávať svedkov alebo expertov a získať ich výpovede.

10. Strany a arbitri budú zachovávať tajomstvo o všetkých informáciách, ktoré získali ako dôverné počas

procesu arbitrážneho súdu.

11. Arbitrážny súd môže na žiadosť jednej zo strán odporučiť dočasné ochranné opatrenie.

12. Ak sa jedna zo strán procesu vyšetrovania nedostaví pred arbitrážny súd alebo neuplatní právo obhájiť svoj prípad, druhá strana môže požiadať súd, aby pokračoval v konaní a vydal konečné rozhodnutie.

Neprítomnosť strany alebo neuplatnenie stranou práva obhájiť svoj prípad nie je prekážkou konania. Pred vydaním svojho konečného rozhodnutia sa arbitrážny súd musí presvedčiť o vecnej a právnej opodstatnenosti nároku.

13. Arbitrážny súd môže vypočítať protinároky bezprostredne vyplývajúce z podstaty sporu a rozhodnúť o nich.

14. Ak arbitrážny súd v dôsledku osobitných okolností nerozhodne v danej záležitosti inak, náklady súdu

vrátane odmien jeho členom budú hradieť rovnakým dielom. Arbitrážny súd bude viesť účet všetkých svojich nákladov a správu o nich bude predkladať stranám.

15. Ktorákoľvek strana tohto dohovoru, ktorá má záujem právnej povahy o predmet sporu a ktorá môže

byť dotknutá rozhodnutím v danej veci, môže zasiahnuť do konania so súhlasom súdu.

16. Arbitrážny súd vynesie svoje rozhodnutie v priebehu piatich mesiacov odo dňa, keď bol ustanovený,

ak neuzná za nevyhnutné predĺžiť túto lehotu o obdobie, ktoré nepresiahne päť mesiacov.

17. Rozhodnutie arbitrážneho súdu bude doplnené odôvodnením. Rozhodnutie bude konečné a záväzné

pre všetky strany sporu. Rozhodnutie doručí arbitrážny súd stranám sporu a sekretariátu. Sekretariát získané informácie zašle všetkým stranám tohto dohovoru.

18. Akýkoľvek spor, ktorý môže vzniknúť medzi stranami, týkajúci sa výkladu alebo vykonania rozhodnutia, môže ktorákoľvek strana predložiť arbitrážnemu súdu, ktorý vydal rozhodnutie alebo, ak nemôže byť použitý, inému súdu je ustanovenému na tento účel rovnakým spôsobom ako prvý.